

Kulturrutskottets
betänkande N:o 1 i anledning av en till
Landstinget inlämnad petition angående
främjande av nykterheten på Åland.

Landstinget har remitterat ovannämnda petition i och för beredning till
Kulturrutskottet.

Utskottet har i likhet med petitionärerna, konstaterat, att den nykter-
het, den kärlek till ordning och ett hyfsat uppträdande, som varit utmärkan-
de för Ålands befolkning, börjat betänkligt undergrävas och det inser till-
fullo, att den tilltagande förbrukningen av spritdrycker och i synnerhet de
brottsliga handteringar, vilka främja dryckenskapen, nämligen lönnbränning,
lönnkrögeri och spritsmuggling innebära en allvarlig fara för folkets och
främst dess ungdoms sedliga tillstånd. Det är icke små värden här stå på spel.
Gudsfruktan och goda seder, aktning för lag och rätt, arbetslust och arbets-
förmåga samt ett lyckligt hemliv givas genom dryckenskap till spillo. Utskot-
tet anser det därför vara hög tid, att åtgärder vidtagas för motarbetande av
det onda och för bevarande av vårt fädernearv, den åländska folknykterheten.
Härvid synas två olika vägar böra anslås. Å ena sidan är det av vikt, att
nykterhetsarbetet, som legat alldeles nere, genom upplysningsverksamhet fram-
drives och stärkes, å andra sidan måste förberörda, sedan gammalt i lag för-
bjudna handteringar stävjas. Hvad först beträffar upplysningsverksamheten, an-
ser utskottet detta led i kampen mot dryckenskapen ovillkorligen vara det för-
nämsta, ty där en på övertygelse grundad folknykterhet, och en vaksam opinion
i nykterhetsfrågan råder, kunna spritjobbarene, dessa parasiter, som av vinst-
begär i lönnedom söka locka vårt folk och särskilt vår ungdom att köpa och för-
tära dessa varor, icke finna möjlighet att existera. Sättet för bedrivande
av detta upplysningsarbete kan ordnas på flere sätt, men anser utskottet det va-
ra lämpligast, att en för sitt uppdrag väl kvalificerad resetalare besöker oli-
ka orter för att hålla föredrag och organisera nykterhetsarbetet samt intres-
sera ungdomsföreningarna för denna verksamhet. Arbetet bör också främst gå ut
på att vinna de unga för nykterheten. Denna ungdom är oss kär, den är vårt
framtidshopp och det är den som skall föra vårt folks traditioner framåt till
kommande släktled. Vi kunna därför icke med likgiltighet se, huru den lockas

381
i fördärvet. Men för att arbetet för dess väl skall hava framgång, bör den na ungdom själv taga del däri.

Ett annat viktigt medel för vinnande av det avsedda målet är att land- skapets egen tidning anlitas för bildande av en stark opinion i nykternets- frågan. Den läses ju i varje åländskt hem och uppsatser, som däri införas gående dryckenskapen och dess fördärvliga följder samt om nykternets betydelse för folkhälsan och den allmänna moralen, skulle genom tidningen nå de fle- ta ålänningar.

För möjliggörande av ett intensivt nykternhetsarbete, anser utskottet de vara nödvändigt, att Landstinget beviljar erforderliga medel, vilka skulle mot redovisningsskyldighet överlämnas åt styrelsen för Ålands ungdomsförbund för att användas till avlönande av en reselärare. Då detta arbete ännu är nytt, kan bidraget enligt utskottets mening under inga omständigheter beräknas lägre än till 3000 mark.

Vidkommande sedan stävjandet av lönnbränning, lönnkrögeri och spritsmug- ling har utskottet icke kunnat värja sig för intrycket, att de myndigheter, som haft sig ombetrott övervakningen av lagens efterlevnad i detta avseende, icke gjort allt vad på dem ankommit, ja, det har försports, att bland dem funnits sådana, som själva anlitat ifrågavarande lagöverträdare och begagnat sig av deras varor. Det är uppenbart, att ett dylikt förhållande ställer stora svårigheter i vägen för nykternhetsarbetet. Med vilken framgång skall man väl kunna påvisa det orätta uti att en lönnkrögare mottages i ett åländskt hem, eller gynnas och försvaras, om befolkningen ser, att myndigheterna ställa sig likgiltiga till saken eller själva öppet bryta mot lag. Det borde därför genom vederbörande myndigheters försorg inskräpas hos den, som å tjänstens vägnar äga förhindra och beivra omförmälda lagbrott, att närutinnan, ådagalägga största energi samt att lagöverträdelser från tjänstemännens sida under inga omständigheter komma att tolereras. Men, därutöver vore det av stor betydelse att myndigheterna i sitt arbete påräkna stöd såväl från allmänhetens som tidningens sida, ty det är klart att en tjänsteman, som vid sitt arbete för lönnkrögeriets förhindrande möter en ogillande opinion, har svårt att ut- rätta något.

På grund av vad ovan anförts, får utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget ville för befrämjande av nykterhetsarbetet på Åland anslå ett belopp om 3000 mark att mot redovisning^{en} skyldighet överlämnas åt styrelsen för Ålands ungdomsförbund till avlönande av en reselärare samt

att Landstinget ville genom hänvändning till myndigheterna och genom tidningen "Åland" söka motverka ovan påvisade missförhållanden.

Johannes Eriksson.
Fanny Simultion.
Matt. Jansson
Aug. Karlsson.
T. Strandhäll.
And. Forsberg.